

Dějiny ve veřejném prostoru II. Vystavování minulosti

Program konference

Čtvrtek 22. října 2020

14:00 – 15:30

Úvodní přednáška: Barbara Kirshenblatt-Gimblett: Vystavování historie, vytváření historie: nadnárodní pohledy

Záznam přednášky v angličtině: <https://youtu.be/SVEB6Fhqngq>

Záznam přednášky v češtině: <https://youtu.be/x2SX7J3GU4o>

Během posledních deseti let došlo v oboru muzejnictví k paradigmatickému posunu – sice ne všude, ale tento posun byl dostatečně výrazný na to, aby přiměl ICOM k nové definici pojmu „muzeum“, kde by tento posun byl zohledněn. Odložení rozhodnutí o navrhované nové definici tohoto pojmu odráží rozdělení na „tradiční“ a „moderní“ muzea a rozdíly v jejich poslání, hodnotách, zaměření a kontextu. V dnešním Polsku stát spíše preferuje „tradiční muzea“, která prezentují konsenzuální koncepci v souladu se státní politikou dějin, než „moderní muzea“, například Muzeum POLIN, kde je historie výchozím bodem k debatě. Tento příspěvek bude zkoumat nová muzea a výstavy se zaměřením na historii především v Polsku, Německu a USA, zejména pak ta, která historii nejen vystavují, ale také vytvářejí.

16:00 – 17:30

Muzea v pohybu

Záznam panelu: https://youtu.be/IYq74HG_AKk

Podobně jako se mění zájem o minulost ve veřejném prostoru, transformuje se i podoba muzeí a vystavování. Některé změny vychází ze snahy managementu muzeí o větší atraktivitu pro současné návštěvníky, v některých případech jde o rozhodnutí související s politikou paměti a někdy jde spíše o důsledky větších celospolečenských pohybů. Panel příspěvků mapujících změny v české a evropské muzejní krajině slibuje podnětnou diskuzi i o obecnějších problémech a trendech v současných muzeích a expozicích.

Moderátor: Čeněk Pýcha

Vojtěch Kyncl, Historický ústav AV ČR, v. v. i.: Nepohodlné moderní dějiny

Václav Sixta, ÚSTR: Muzea v rekonstrukci

Marta Harasimowicz, Ústav českých dějin FF UK: Když se společná zkušenost stává historií. Vybrané příklady výstavní prezentace nejnovějších dějin v bývalé Jugoslávii a Polsku

Karolína Bukovská, Freie Universität Berlin: Z náměstí do muzea. Jak vystavovat sochy a pomníky postavené mezi lety 1948–1989?

Pátek 23. října 2020

10:00 – 11:30

V centru pozornosti muzea: aktuální problémy vystavování soudobých dějin v muzeích

Záznam diskuse: <https://youtu.be/eiGflxw5qTM>

Účastníci kulatého stolu se budou v moderované diskusi zabývat zejména aktuálním stavem prezentování soudobých dějin v muzeích na národní i regionální úrovni. Vyjádří se k diskusi o nových definicích muzea a pokusí se pojmenovat trendy v architektuře muzeí a scénografii expozic, ale i obtíže, které jsou s prezentací soudobých dějin spojeny, včetně využívání moderních technologií ve výstavnictví. Jedním z témat bude připravovaná generální konference ICOM v roce 2022 v Praze a její možné podněty pro rozvoj českého muzejnictví.

Moderátoři: Jakub Jareš a Iva Vachková

Martina Lehmannová, ICOM

Alena Petruželková, Památník národního písemnictví

Petr Chlebec, Centrum kultury a vzdělávání Blatná, Městské muzeum Blatná

Čtvrtek 12. listopadu 2020

14:00 – 15:30

Inventura paměti aneb Čeho jsme byli svědky a kam jsme pokročili od DVP 2018

Jak vzpomínáme? Panel nabídne analýzy aktuálních kauz, diskusí a mediálních prezentací našich dějin. Uděláme inventuru české paměti na příkladech druhé světové války i sametové revoluce. Současně se ohlédneme za událostmi dělícími nás od minulé konference.

Záznam panelu: <https://www.youtube.com/watch?v=ljQIGt1mAY&feature=youtu.be>

Moderátorka: Terezie Vávrová

David Klimeš, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, FSV UK: Kdo tu debatuje o 8. květnu? Vývoj informačních zdrojů v médiích na příkladu jednoho výročí

Ondřej Slačálek, Ústav politologie FF UK: Historie v úpadku

Martin Babička, University of Oxford, Velká Británie: „Roky nespoutané svobody“. Dějiny po roce 1989 v českém veřejném prostoru

Štěpán Truhlařík, FF UK: "Děláme věci a věci jsou super". Mediální strategie vzpomínání na sametovou revoluci

Pátek 13. listopadu 2020

10:00 – 11:30

Inventura paměti II

Jak vzpomínáme? V pokračování inventury české paměti rozebereme z různého pohledu prominentní paměťové kauzy. Mediálně vděčné kauzy doplníme i méně viditelnou, ale o to důležitější otázkou po zpřístupnění kostelů jako míst k vystavování.

Záznam panelu: <https://www.youtube.com/watch?v=CHkmRRj21mA&feature=youtu.be>

Moderátor: Václav Sixta

Jan Kremer, Centrum medievistických studií, FLÚ AV ČR a Pedagogická fakulta UK: Zažít český středověk: Digitální hry jako historie

Michal Sklenář, ÚSTR: Kostely pro výstavy? Římskokatolické sakrální stavby jako součást či kulisa výstavních projektů – příklady z českého prostředí na začátku 21. století

Jaroslav Šebek, HIÚ AV ČR v.v.i.: Mariánský sloup jako odraz českých minulostí?

Jaroslav Najbert, ÚSTR: „Proč jsme jí věřili?“ Svědectví pamětníka v soudobé historické kultuře

Čtvrtek 3. prosince 2020

14:00 – 15:30

Různorodé památky, stejné problémy?

Panel nabídne kombinaci příspěvků, které si kladou otázky upozorňující na různé definice, charakter, prezentaci i percepci památek, vycházejí z teoretických úvah i terénních pozorování. Čí minulost poznávají návštěvníci českých hradů a zámků? Jak se liší cíle a formy prezentace benediktinských klášterů v ČR a v Rakousku? Proč máme či nemáme odvahu chránit poválečnou architekturu a stavby socialismu zvláště?

Stream panelu: <https://youtu.be/E7zb1v2Gxms>

Moderátor: Michal Sklenář

Miroslav Pavel, FA ČVUT v Praze: Veřejně tajná, prominentně obyčejná a nenávidně zapomenutá - ústředí KSČ

Petr Vorlík, FA ČVUT v Praze: Poválečná architektura a úhel pohledu

Eva Richtrová, Seminář dějin umění FF MU, Brno: Benediktinské kláštery v ČR a Rakousku mezi muzeem, turistickou atrakcí a kontemplací

Michal Kurz, Masarykův ústav a Archiv AV ČR: Naše nebo cizí? Vystavování dějin v interiérech českých zámků

16:15 – 17:15

Představení katalogu k výstavě ReporTvář Julia Fučíka

Proč se Julius Fučík stal kulturním socialistickým hrdinou protifašistického odboje? Jak byla jeho Reportáž, psaná na oprátce čtena a jak ji můžeme číst dnes? Fučík jako pomalu vyhasínající místo paměti může představovat bezpečný příklad debaty nad relikty socialismu. Diskutovat budou literární vědec Pavel Janáček a autoři výstavy a katalogu ReporTvář Julia Fučíka z Ústavu pro studium totalitních režimů a Národního muzea.

Stream prezentace: <https://youtu.be/CUYIkxVCyVI>

Pátek 4. prosince 2020

10:00 – 11:30

Dějiny na zámku

Expozice památkového objektu je do určité míry produktem rozvoje turismu. Vede k vytváření zámeckých či hradních expozic a jejich zpřístupnění široké veřejnosti. Zůstává a zůstane základním kamenem návštěvy komentovaná prohlídka s průvodcem?

Stream panelu: <https://youtu.be/UtQYs5MUGrI>

Moderátor: Josef Märc

Lucie Budířská, Národní památkový ústav, státní zámek Vimperk: „A nalevo můžete vidět...“ Mají komentované prohlídky památek stále co přinést?

Kateřina Dryáková, Kateřina Sládková, Národní památkový ústav: Přežijí prohlídky s průvodci? Výsledky výzkumu návštěvníků památkových objektů

Markéta Kouřilová, NPÚ, ÚPS v Kroměříži, Státní zámek Raduň, Kroměříž: Strach z prázdnoty... Zámek bez mobiliáře – fikce, nebo nová forma prezentace?

Úterý 8. prosince 2020

16:00 – 17:00

Představení knihy Jak vystavujeme soudobé dějiny. Muzeum v diskuzi

Zveme na představení knihy „Jak vystavujeme soudobé dějiny. Muzeum v diskuzi“. Kniha vychází v edici Po válce Nakladatelství Lidové noviny a přináší vhled do současnosti i minulosti českých muzeí a do toho, jak vystavují soudobé dějiny. Její součástí jsou překlady zahraničních textů a prepisy diskuzí, které mohou nabídnout inspiraci kurátorům, historikům i návštěvníkům muzeí. Nad čerstvě vydanou knihou budeme diskutovat o tom, zda lze o muzeích mluvit jako o katalyzátorech či inkubátorech myšlenek a o jejich budoucnosti. Jako hosté vystoupí Dušan Buran ze Slovenské národní galerie a Nina Wančová z FF UK. Moderuje Kamil Činátl z Ústavu pro studium totalitních režimů.

Stream prezentace: <https://www.youtube.com/watch?v=O7K25IUddUM&feature=youtu.be>

Čtvrtek 10. prosince 2020

14:00 – 15:30

Přednáška: Robert Stradling: Multiperspektivita prostřednictvím sad pramenů

Poznávání historie skrze badatelský přístup založený na práci s prameny klade velké nároky na výběr a způsob prezentace historického materiálu nejen pro žáky, ale též pro vzdělavatele samotné. Přednáška naznačí způsob, jakým se vyrovnat s nutnou redukcí a zachovat přitom klíčové vzdělávací a poznávací principy. Zvláštní pozornost bude věnována multiperspektivitě, tedy znalosti různých dobových pohledů jednotlivých aktérů historických dějů.

Stream přednášky v angličtině: <https://youtu.be/fSel-MfYwRk>

Stream přednášky v češtině: <https://youtu.be/iW-9qEqacgO>

16:00 – 18:00

Kurátorské principy ve vzdělávání

Doby, kdy učitel (muzejní pedagog, didaktik) byl jen moderátorem historické pravdy obsažené v učebnici dějepisu (libretu výstavy, expozice), pomalu odcházejí do minulosti. V současné době se po vzdělavateli žádá aktivní přístup k edukaci, založený mj. i na didaktické analýze historických témat a výběru vhodného učiva. V rámci tohoto bloku budeme diskutovat tuto "kurátorskou" roli učitele či jiného vzdělavatele a dilemata, která tyto nutnosti přináší.

Stream panelu: <https://youtu.be/mTX2WZkhVBA>

Moderátor: Jaroslav Pinkas

Lenka Řezáčová, Střední pedagogická škola a Střední zdravotnická škola Krnov: *Historie ve sborovně, na chodbách a v učebnách*

Iva Krupauerová, Severočeské muzeum v Liberci, p. o: *Moderní dějiny v muzejních programech pro školy*

Petr Hudec, Národní památkový ústav: *Památková edukace je signálem*

Kamil Činátl, FF UK, ÚSTR: *Historická gramotnost po česku?*

Bohumil Melichar, Tereza Arndt, ÚSTR: *Hmotný artefakt jako klíč k pochopení minulosti*

Pátek 11. prosince 2020

10:00 – 11:30

Krajiny paměti

Místo hraje klíčovou roli při utváření sdílených představ o minulosti. Hmotné památky, prostor města, vesnice či širší krajina zprostředkují příběhy a obrazy, které utvářejí kulturní paměť. Panel zkoumá praktiky spojené s paměťovým užíváním prostoru a zamýšlí se nad možnostmi vzdělávání v krajinách paměti.

Stream panelu: <https://youtu.be/rZ-sEbOhubg>

Moderátor: Kamil Činátl

Lucia Mlynčková, Alexander Topilin, Hlava V., Slovensko: *Oživenie výtvarného umenia verejného priestoru v Trenčíne*

Martina Sedláková, Fakulta architektury ČAVU, Praha: *Minulost a artefakty ve veřejném prostoru měst*

Čeněk Pýcha, ÚSTR: *Krajiny paměti a digitální konstrukce prostoru*

Kateřina Sixtová, FF UK: *Babiččino údolí: krajina paměti v sociálních médiích*